

HE 195/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Maaseudun kehittämisen tukemisesta annettuun lakiin (28/2014) esitetään tehtävän Manner-Suomen maaseudun kehittämissuhteen 2014—2020 mukaisiin pilottihankkeisiin liittyviä muutoksia, joiden johdosta kehittämissuhteen tukemista olisi mahdollista myöntää pilottihankkeisiin liittyviin investointeihin, jotka eivät ole luonteeltaan yleishyödyllisiä. Muutos on maaseutuohjelman mukainen ja pilottihankkeiden käytännön toteutuksen kannalta tärkeä. Pilottihankkeet ovat hankkeita, joiden tarkoituksena on tukea uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämistä maa- ja metsätaloudessa ja maaseudun pienissä yrityksissä sekä antaa toimijoille mahdollisuus uuden toiminnan tai tuotteen testaamiseen todellisessa toimintaympäristössä.

Lakiin tehtäisiin lisäksi eräitä merkitykseltään vähäisempiä täsmennyksiä ja korjauksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetulla lailla (28/2014) pannaan osaltaan toimeen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014—2020 (jäljempänä maaseutuohjelma). Laissa säädetään maaseutuohjelman mukaisista yritys- ja hanketuista. Maaseutuohjelma perustuu Euroopan unionin lainsäädäntöön ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 1305/2013 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta (jäljempänä maaseutuasetus). Jäsenmaiden kansalliset maaseutuohjelmat koskevat maaseuturahaston varoista rahoitettavia toimenpiteitä ja ne laaditaan Euroopan unionin lainsäädännön säännösten mukaisesti.

Maaseutuohjelman toimeenpano ja ohjelman mukaisten hanke- ja yritystukien myöntäminen on käynnistynyt vuoden 2015 aikana. Lain säätämisen jälkeen on ilmennyt tarve muuttaa lain hanketukea koskevia säännöksiä muun muassa siten, että ne mahdollistaisivat ohjelmaan sisältyviin niin sanottuihin pilottihankkeisiin liittyvien investointien tuen.

Yhtenä maaseutuohjelmassa käyttöön valittuna toimenpiteenä on toimenpide ”M16—Yhteistyö”. Yhteistyö-toimenpiteestä säädetään maaseutuasetuksen 35 artiklassa. Yhteistyöllä tarkoitetaan toimenpiteitä, joissa tuetaan toimialasta riippumatta maaseudun kehityksen ja ohjelman kaikkien kohdealueiden kannalta merkittävien yhteistyöhankkeiden perustamista, yhteistyöryhmien kehittämishankkeiden toteuttamista sekä maaseudun innovaatioryhmien toimintaa maa- ja metsätalouden innovaation kehittämiseksi ja käyttöön saattamiseksi. Toimenpiteessä tuetaan avustuksena ohjelman tavoitteiden kannalta merkityksellisten yritysten (mukaan lukien maatilat), metsän omistajien, markkinatoimijoiden, tutkimuslaitosten, asiantuntijoiden, yliopistojen, korkeakoulujen ja muiden kehittäjäorganisaatioiden yhdessä toteuttamia kehittämishankkeita, joilla edistetään käytäntöön kytkeytyvää tutkimusta, tuotekehitystä, innovaatioiden valmistelua ja käyttöönottoa, laatua, logistiikkaa, kustannustehokkuutta sekä tehostetaan tuotantoprosesseja ja markkinoiden toimivuutta muun muassa lisäämällä asiantuntemusta, kansainvälistä ja yli erilaisten sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä.

Yhteistyö voi maaseutuasetuksen 35 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan liittyä muun muassa niin sanottuihin pilottihankkeisiin. Pilottihankkeet ovat hankkeita, joiden tarkoituksena on testata ja tukea uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämistä maataloudessa, elintarvikealalla, metsätaloudessa, maaseudun pienissä yrityksissä sekä antaa toimijoille mahdollisuus uuden toiminnan tai tuotteen testaamiseen todellisessa toimintaympäristössä. Pilottihankkeiden avulla voidaan muun muassa kokeilla uuden innovatiivisen ratkaisun toimintaa ja arvioida sen hyötyjä. Kyse voi olla esimerkiksi kokeilusta, joka koskee uuden, vaikkapa viljelyyn, lajitteluun tai varastointiin liittyvän välineen toimivuutta käytännössä ja kaupallisena tuotteena. Pilottihankkeiden tukemisen tarkoituksena on uudistaa maaseudun toimialoja sekä lisätä ja parantaa maa- ja metsätalouden ympäristöystävällisyyttä, tuottavuutta ja kannattavuutta. Pilottihankkeiden tukemisessa ei siten ole tarkoituksena kaupallisen toiminnan tukeminen, vaan kokeiluhankkeiden toteuttaminen.

Pilottihankkeet ovat Suomen kansallisessa maaseutuohjelmassa edellä mainitun toimenpiteen ”M16—Yhteistyö” alatoimenpiteenä ”16.2. Pilottihankkeet ja uusien tuotteiden ja menetelmien kehittäminen maataloudessa, elintarvikealalla ja metsätaloudessa”. Pilottihankkeita voivat toteuttaa vähintään kaksi toimijaa (kuten pk-yritys, tutkimusyksikkö tai kehittämisorganisaatio, säätiö, oppilaitos, kunta tai yhdistys) yhdessä tai niin sanottu maaseudun innovaatioryhmä.

Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 24 §:n 2 momentissa säädetään kehittämishankkeeseen sisällyvistä investoinneista. Säännöksen on koettu aiheuttavan epäselvyyttä sen suhteen, voiko pilottihankkeeseen sisältyä investointeja esimerkiksi kone- ja laitehankintojen muodossa.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Tässä esityksessä ehdotetaan ensinnäkin, että maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain säännöksiä muutettaisiin siten, että lakiin sisällytettäisiin nimenomaiset säännökset pilottihankkeista ja niihin liittyvien investointien tukemisesta. Säännöksillä selvennettäisiin tältä osin lain sisältöä. Muutos vastaa komission hyväksymän maaseutuohjelman pilottihankkeita koskevan toimenpiteen sisältöä. Muun pilottihankkeisiin myönnettävän kehittämishanketuen lisäksi niihin liittyvien investointien tukeminen olisi mahdollista tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 25 artiklan ja tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen 702/2014 31 artiklan asettamissa rajoissa.

Esitetyt muutokset tukevat hallitusohjelman tavoitteita saada muun muassa kokeilujen avulla innovatiivisia ratkaisuja biotaloudessa, parantaa palveluja sekä vahvistaa yhteistyötä. EU-ohjelmakaudella 2014—2020 tavoitteena on myös lisätä innovaatioita mm. maatalouden ja muun alkutuotannon tehokkuuden, kannattavuuden ja kestävyuden parantamiseksi.

Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 18 §:n 3 momentin säännöstä yritystukeen liittyvästä toimeentulovaatimuksesta joustavoitettaisiin hieman. Lisäksi lain 27 §:n 4 momenttia muutettaisiin niin, että kehittämishanketuen vähimmäismäärässä huomioitaisiin myös kunnan hankkeelle myöntämä tuki. Maaseudun kehittämisen tukemisesta annettuun lakiin on lisäksi tarpeen tehdä tiettyjä luonteeltaan teknisiä korjauksia.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Esityksellä ei muuteta maaseutuohjelman mukaista rahoitusta eri toimenpiteisiin.

Yhteistyötoimenpiteen suunniteltu rahoitus koko ohjelmakaudella on 160 miljoonaa euroa.

Esityksen mukaiset muutokset on mahdollista toteuttaa valtion menokehyyksen puitteissa.

3.2 Vaikutukset tuensaajiin

Esityksen tarkoituksena on maaseutuohjelman tavoitteiden mukaisesti parantaa kehittämishanketuen saajien edellytyksiä toteuttaa maaseudulla innovatiivisia ja maaseudun yritystoimintaa uudistavia hankkeita. Tässä tarkoituksessa lakiin tehtäisiin maaseutuohjelman mukaisista pilotointia koskeva muutos, jonka myötä pilotointi voidaan paremmin toteuttaa maaseutuohjelman tarkoituksen mukaisesti. Koko laajuudessaan biotalouden mahdollisuuksien muuttuminen liiketaloudelliseksi toiminnaksi edellyttää uudenlaista yhteistyötä maa- ja metsätalouden alkutuotannon sekä arvoketjujen sisällä ja välillä, tutkimustiedon nopeampaa soveltamista ja yli sektorirajojen tapahtuvaa kehitystyötä. Maaseutuohjelman toimenpide ”M16 – Yhteistyö” ja siihen kuuluva pilotointi edistävät näiden päämäärien toteutumista.

3.3 Vaikutukset viranomaisiin

Kehittämishanketukea myönnetään ohjelmakaudella 2014—2020 noin 6 500—7000 hankkeelle. Tässä esityksessä ehdotettu myönnettävän tuen alarajan määrittäminen koskemaan EU:n ja valtion tuen lisäksi kunnan myöntämää tukea koskisi noin kolmea prosenttia kehittämishankkeiden määrästä. ELY-keskukset käyttivät vuoden 2014 työajanseurannan perusteella kehittämishankkeiden myöntö- ja maksamistehtäviin 93 henkilötyövuotta.

Yleensä kooltaan pienempien kehittämistukihakemusten käsittelyajat ovat lyhyitä, joten muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä muutoksia ELY-keskusten työmäärään. Ehdotettu muutos mahdollistaisi ELY-keskuksissa ja paikallisissa toimintaryhmissä yhtäläisten kansallisen julkisen rahoituksen osuuksien määrittämisen, mikä helpottaisi muun muassa rahoituksen toteutumisen seuranta.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Maaseutuvirasto osallistui esityksen valmisteluun. Esityksestä pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta: työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Maaseutuvirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Luonnonvarakeskus, Suomen Kuntaliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f., Suomen metsäkeskus, ProAgria keskusliitto, ProAgria svenska lantbrukssällskapens förbund, Suomen 4H-liitto, Suomen Yrittäjät ry ja Suomen Kylätoiminta ry:n Leader-jaosto.

Esitysluonnoksesta saatiin yksitoista lausuntoa. Lausuntoyhteenveto on saatavilla maa- ja metsätalousministeriön internet-sivuilla. Suurimmassa osassa lausunnoista esitettyjä muutoksia pidettiin tarpeellisina ja niitä kannatettiin. Lausunnonantajista Maaseutuvirasto esitti useampia muutoksia esitysluonnokseen. Lausuntojen johdosta yritystukeen liittyvää, lain 18 §:n 3 momentissa säädettyä toimeentulo vaatimusta joustavoitettiin jossain määrin. Lakiin ei tässä yhteydessä esitetä laajempia sisällöllisiä tai rakenteellisia muutoksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

5 §. Määritelmät. Pykälän 24 kohdassa korjattaisiin virheellinen viittaus Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annettuun lakiin (193/2013) niin, että kohdassa viitattaisiin viljelijän määritelmän osalta kyseisen lain 2 §:n 10 kohdan sijaan saman pykälän 11 kohtaan. Pykälään lisättäisiin uusi 31 kohta, jossa määriteltäisiin pilottihanke. Pilottihankkeella tarkoitettaisiin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 35 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua pilottihanketta.

8 §. Tuen saaja. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavan. Momentin mukaan tuen saajan taikka julkisoikeudelliseen yhteisöön kuuluvan, tuetun toimenpiteen vastuullisen toteuttajan toimialan on liityttävä tuettavaan toimintaan. Maaseutuohjelman tavoitteena on muun muassa innovatiivisten ja uutta luovien toimenpiteiden toteuttaminen maaseudulla. Säännös rajaa tarpeettomasti tuen myöntämistä. Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 18 §:n 2 momentin mukaan yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan ja jolla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Yrityksen tulee esittää tästä ammattitaidostaan selvitys. Kehittämishanketuen osalta maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 27 §:n 1 momentin mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseksi. Näin ollen tuen rajaaminen hakijan toimialaan liittyvään toimintaan on tarpeetonta.

15 §. Tuen siirtäminen toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten. Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin tekninen korjaus säädösviittaukseen, joka on virheellinen.

18 §. Yritystuen saajaa koskevat edellytykset. Lain 18 §:n 3 momentin mukaan yritystuella tuettavan toiminnan on annettava pääasiallinen toimeentulo ainakin yhdelle yrityksessä toimivalle yrittäjälle tai työntekijälle. Pääasiallinen toimeentulo voi momentin mukaan muodostua myös hakijan harjoittamasta alkutuotannosta ja sen yhteydessä harjoittamasta yhden tai useamman muun tuotannonalan yritystoiminnasta. Momentissa säädettyä toimeentulovaatimusta joustavoitettaisiin jossain määrin.

Momenttia muutettaisiin niin, että tuettavan yrityksen lisäksi huomioitaisiin toimenpiteen työllistävä vaikutus tuettavan yrityksen omistavassa yhdessä tai useammassa yrityksessä, kuten yritysten toteuttamat yhteisinvestoinnit ja yhteisyrietykset. Lisäksi momenttia joustavoitettaisiin niin, että yhden henkilön työllistymisen lisäksi huomioitaisiin useamman henkilön työjaksot, jos ne yhteenlaskettuina vastaavat yhden henkilön täysimääräistä työllistymistä. Momentin keskeisenä tarkoituksena on, että yritystuella tuetaan toimintaa, jolla on työllistävä vaikutus. Yhden henkilön täysimääräisen työllistymisen sijaan esitetyn muutoksen myötä riittäväksi katsottaisiin, jos useamman henkilön työjaksot yhteenlaskettuina vastaavat yhtä henkilötyövuotta. Momenttia myös täsmennettäisiin niin, että siinä edellytetyn työllistävän vaikutuksen on ilmeistä viimeistään tuettavan toimenpiteen toteuttamisen jälkeen. Vaatimuksen ei siten tarvitse täytyä välittömästi tuen myöntöhetkestä lähtien. Pääasiallinen toimeentulo voisi kokonaisuutena muodostua myös monella alalla toimivien yritysten harjoittamasta yritystoiminnasta. Pykälän 5 momenttia muutettaisiin niin, että toimeentulovaatimusta ja työllistävyyttä koskevasta vaatimuksesta voitaisiin tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

24 §. *Kehittämishankkeeseen sisältyvät toimenpiteet.* Pykälään tehtäisiin pilottihankkeiden tukemisen kannalta tarpeelliset muutokset. Pykälän *1 momentin 2 kohdan* mukaan kehittämishanketuella voidaan tukea toimenpiteitä alueen elinkeinotoiminnan yleiseksi edistämiseksi. Kohdasta poistettaisiin sana ”yleiseksi”. Osa maaseutuohjelman kehittämishanketuesta myönnetään valtioneuvoston päätösten nojalla. Erityisesti maaseutuohjelman toimenpiteessä ”M16 – Yhteistyö” tuetaan yritystoimintaa ja elinkeinoja tukevia yhteistyöhankkeita. Näiden hankkeiden kohdalla hyödyn ei välttämättä voida katsoa kohdistuvan kohdan nykyisen sanamuodon mukaisesti yleisesti alueen elinkeinotoiminnan edistämiseen siten että kyse olisi puhtaan yleishyödyllisistä toimenpiteistä. Kyse on kuitenkin hankkeista, jotka toteutetaan kahden tai useamman osapuolen yhteishankkeina ja jotka eivät hyödytä vain yhtä yritystä tai tapahtu alihankintana vaan aitona yhteistyönä. Yhteistyöhankkeiden tavoitteena on tukea tietämyksen siirtoa ja innovaatioiden syntymistä maaseudulla sen kaikkien elinkeinojen liiketoiminnan ja kilpailukykyyn edistämiseksi. Kohdan nykyinen sanamuoto rajaa säännöksen soveltamista liikaa.

Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin *uusi 7 kohta*, jonka mukaan kehittämishanketukea voidaan myöntää momentin 2 ja 5 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palveleviin pilottihankkeisiin liittyviin investointeihin tiettyjen tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 25 artiklan ja tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen 702/2014 31 artiklan mukaisesti.

Pykälän *2 momenttia* muutettaisiin niin, että investointeja voisi sisältyä myös 1 momentin 7 kohdan mukaisiin pilottihankkeisiin. Lisäksi säännöksen sanamuotoa muutettaisiin selkeämmäksi.

Pykälän *3 momentin* ensimmäisen virkkeen mukaan kehittämishanketuen määrää vähentävänä tekijänä otetaan huomioon tuettavasta toimenpiteestä aiheutuneet tulot. Momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan tämä ei koske Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 neuvoston asetuksen 1303/2013 65 artiklan 8 kohdan i alakohdan mukaista tukea. Kyseisen alakohdan mukaan tulojen vähentäminen ei koske toimia, joiden tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärä on enintään 50 000 euroa. Kyse on lakiteknisestä täsmennyksestä, jota esitetään selvytyden vuoksi ja kyseinen Euroopan unionin asetuksen säännös soveltuu ilman esitettyä viittaustakin.

25 §. *Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset.* Pykälän *1 momentista* poistettaisiin säännös, jonka mukaan kehittämishankkeen hyväksyttäviin kustannuksiin voidaan sisällyttää myös sen suunnittelusta aiheutuvat kustannukset. Tuen myöntämisen edellytyksenä on 11 § mukaan, että hakija esittää tuettavaa toimenpidettä koskevan suunnitelman. Tukihakemus tulee vireille, kun 36 §:ssä esitetyt ehdot täyttyvät. Siten kehittämishankkeen suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia ei voida sisällyttää hyväksyttäviin kustannuksiin ennen vireille tuloa.

26 §. *Teemahanke.* Pykälän *2 momentista* poistettaisiin säännös, jonka mukaan teemahankkeen kokoamisesta, yhteistyöstä tai kokemuksen vaihdosta aiheutuviin kustannuksiin vaadittaisiin erityinen syy. Samoin pykälän *3 momentista* poistettaisiin valtuutus antaa valtioneuvoston asetuksella tarkemmat säännökset erityisestä syystä.

Maaseutuohjelman toimeenpanosta saatujen kokemusten mukaan muutos on tarpeellinen, sillä teemahankkeen luonteesta johtuen nämä niin sanotut koordinoitukustannukset ovat ilman erityistä syytä teemahankkeen onnistumisen kannalta lähes kaikissa teemahankkeissa hyvin perusteltuja ja hyväksyttäviä. Teemahankkeita on tähän mennessä haettu yli 30 kappaletta ja lähes kaikissa niissä on hyvin perusteltu ”erityinen” syy koordinoitukustannuksille hankkeen sisällöllisen tai määrällisen laajuuden takia (yli kymmenen toimenpidettä). Useissa teemahankkeissa on jopa 20 toimenpidettä, joiden toteuttajat ovat usein pieniä ja uusia toimijoita, ja niiden kokoaminen ja neuvonta edellyttävät koordinaatiotyötä. Toimenpiteet ovat usein euro-määräisesti pieniä, mutta niillä saadaan isoja vipuvaikutuksia ja uusia toimijoita mukaan maaseudun kehittämistyöhön. Vaikka vaatimus erityisestä syystä poistettaisiin, tulee tuen myöntävän viranomaisen kuitenkin arvioida kustannusten kohtuullisuus ja sitä kautta varmistetaan, etteivät koordinaatiokustannukset kasva kohtuuttoman suuriksi.

27 §. Kehittämishanketuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset. Pykälän 4 momentin mukaan tukea ei myönnetä, jos tuen lopullinen määrä jäisi tuettavan toimenpiteen tukikelpoisten kustannusten perusteella arvioiden valtioneuvoston asetuksella säädettävää määrää pienemmäksi. Säännöksen tarkoituksena on tukihakemusten käsittelyn edellyttämä työmäärä huomioiden, että hakemusten joukosta karsitaan ne tukihakemukset, joiden johdosta myönnettäväksi tuleva tuki ei olisi tämän työmäärän arvoinen. Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain määritelmiä koskevan 5 §:n 9 kohdan mukaan tuella tarkoitetaan avustusta, joka on myönnetty tai myönnetään valtion tai Euroopan unionin taikka niiden molempien varoista. Maaseutuohjelman toteuttamisessa kooltaan pienimmät hankkeet ovat Leader-ryhmien kautta hyväksyttäviä hankkeita. Leader-ryhmien edellytetään kokoavan 20 prosenttia julkisesta rahoituksesta alueen kunnilta.

Jotta säännös ei asettaisi Leader-ryhmien välittämille tukihakemuksille tiukempia vaatimuksia kuin muille kehittämishanketukihakemuksille, säännöstä esitetään muutettavan niin, että tuen vähimmäismäärässä huomioitaisiin myös kunnan varoista myönnettävä tuki.

30 §. Toimenpiteen toteutusaika. Pykälän 4 momenttia muutettaisiin niin, että kehittämishanketuen toteutusaika voisi olla kokonaisuudessaan enintään kuusi vuotta silloin, kun kyseessä on Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 d) ja e) kohdan mukainen tuki.

67 §. Maaseudun innovaatioryhmän toimintaraha. Pykälä esitetään kumottavan tarpeettomana. Pykälä sisällytettiin lakiin sen valmistelun aikana kun Euroopan unionin lainsäädäntö ja Suomen kansallinen maaseutuohjelma eivät vielä olleet valmiita. Ohjelman valmistelussa päädyttiin maaseudun innovaatioryhmien osalta yksinkertaisempaan hankerakenteeseen niin, että erillistä toimintaraha ei ole vaan kustannuslajit ovat samat kuin muissakin kehittämishankkeissa.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 8 §:n 3 momentti ja 67 §,
muutetaan 5 §:n 24 ja 30 kohta sekä 15, 18, 24—27 ja 30 §,
sellaisina kuin niistä ovat 15, 26 ja 30 § osaksi laissa 1176/2014 ja 24 § laissa 1176/2014,
sekä
lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1176/2014, uusi 31 kohta seuraavasti:

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

24) *viljelijällä* Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 2 §:n 11 kohdassa tarkoitettua viljelijää;

30) *maaseudun innovaatioryhmällä* usean eri julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen yhteisön ryhmää, jolla on toimintasuunnitelma ja jonka tehtävänä on yhteisellä toiminnallaan edistää maa- tai metsätaloutta koskevaan tutkimukseen perustuvien uusien toimintatapojen luomista ja niiden käyttöönottoa sekä innovaatioiden ja muiden uudistusten kehittämistä maa- ja metsätaloudessa sekä maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksessa, markkinoille saattamisessa ja kaupanpitämisessä; edellä mainittujen lisäksi innovaatioryhmään voi kuulua myös elinkeinoa harjoittavia luonnollisia henkilöitä;

31) *pilottihankkeella* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainittua pilottihanketta.

15 §

Tuen siirtäminen toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tukea voidaan osaksi siirtää toiselle käytettäväksi tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on tällöin, että tuen siirtäminen on tuettavan toimenpiteen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvat tahot täyttävät kyseisen tuen saajaa koskevat edellytykset. Lisäksi edellytyksenä on, että tuen saaja varmistaa muiden toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvien kanssa laadittavien sopimuksien tuen myöntämiselle ja maksamiselle asetettujen edellytysten täyttämisen sekä tuen ehtojen noudattamisen mukaan lukien mahdollinen tuen ja muun julkisen rahoituksen takaisinmaksu korkoineen ja hallinnollisine seuraamusmaksuineen sekä viranomaisen oikeuden tarkastaa siirron saajan toimintaa vastaavalla tavalla kuin tuen saajan toimintaa. Tuen saaja vastaa kuitenkin edellytysten täyttämisestä ja ehtojen noudattamisesta

HE 195/2016 vp

sekä, jos tuki peritään takaisin, tuen takaisinmaksusta tuen myöntävään viranomaiseen nähdä.

Kehittämishanketta koskevasta tuesta on siirron jälkeenkin jäätävä hakijan omaan käyttöön merkittävä osa.

Mitä 1 momentissa säädetään mahdollisuudesta siirtää tuki toiselle, ei koske yrityksen perustamiseen myönnettyä tukea, paitsi jos:

1) kysymys on luonnollisena henkilönä harjoitetun toiminnan yhtiöittämisestä tai tuensaa-jayhteisön yhteisömuodon muuttamisesta;

2) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa yhtiön täyttävän 16 ja 17 §:ssä sekä 20 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetty edellytykset; ja

3) yhtiö jatkaa 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua liiketoimintasuunnitelman toteuttamista.

Tuen siirrolla ei tarkoiteta hakijan suorittamaa hankintaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen siirtämisen edellytyksistä ja menettelystä.

18 §

Yritystuen saajaa koskevat edellytykset.

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on toimipaikka Suomessa, ja jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, ohjelman soveltamisalueella. Edellytyksenä on lisäksi, että yhteisömuotoisen yrityksen kotipaikka sijaitsee Euroopan unionin alueella.

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan ja jolla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yritys esittää selvitykset taloudellisesta asemastaan sekä riittävästä ammattitaidosta.

Tuettavan toiminnan on viimeistään tuettavan toimenpiteen toteuttamisen jälkeen annettava pääasiallinen toimeentulo ainakin yhdelle yrityksessä toimivalle yrittäjälle tai työntekijälle. Tämän vaatimuksen katsotaan täyttyvän, jos tuettava toiminta työllistää ainakin yhden yrittäjän tai työntekijän tukea saavan yrityksen omistavassa yrityksessä. Vaatimuksen katsotaan lisäksi täyttyvän, jos työntekijöiden työjaksot yhteenlaskettuna vastaavat yhtä henkilötyövuotta. Pääasiallinen toimeentulo voi muodostua hakijan harjoittamasta alkutuotannosta ja sen yhteydessä harjoittamasta yhden tai useamman muun tuotannonalan yritystoiminnasta tai monialayrittäjyydestä.

Myönnettäessä yritystukea yhteisömuotoiselle maatalousyritykselle tai mikroyritykselle tuen myöntämisen edellytyksenä on, että määräysvalta yhteisössä on yhdellä tai useammalla luonnollisella henkilöllä, joka täyttää tuen saajan ikää ja ammattitaitoa sekä maatalousyrityksen osalta maatalouden harjoittamista koskevat edellytykset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yrityksen riittävää ammattitaitoa, taloudellista asemaa ja kannattavuutta sekä määräysvaltaa arvioitaessa käytettävistä perusteista ja 3 momentissa tarkoitettua toimeentulo- ja työllistävyysvaatimuksesta.

24 §

Kehittämishankkeeseen sisältyvät toimenpiteet

Tuettava kehittämishanke voi sisältää:

1) toimenpiteitä tuen kohteena olevan alueen asukkaiden elinolojen ja viihtyvyyden parantamiseksi;

2) toimenpiteitä alueen elinkeinotoiminnan edistämiseksi;

HE 195/2016 vp

3) toimenpiteitä alueen yritysten perustamisen ja toimintaedellytysten selvittämiseksi ja helpottamiseksi;

4) tiedonvälityksen sekä muun koulutuksen kuin tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen suunnittelua ja järjestämistä;

5) toimenpiteitä yhteistyön lisäämiseksi maatalousalan, ruokaketjun ja metsätalouden toimijoiden sekä muiden maaseudun kehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi jo toimivien ja toimintaa aloittavien tahojen välillä;

6) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja;

7) 2 ja 5 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palveleviin pilottihankkeisiin liittyviä investointeja tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 25 artiklan ja tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen 702/2014 31 artiklan mukaisesti.

Kehittämishankkeisiin voi sisältyä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja yleishyödyllisiä investointeja. Edellä 1 momentin 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitettuun kehittämishankkeeseen voi sisältyä muitakin kuin yleishyödyllisiä investointeja. Investointina ei pidetä pienhankintaa. Yleishyödyllisenä ei pidetä investointia, jonka hyöty suoraan kohdistuu kilpailtuun elinkeinoalaan.

Kehittämishanketuen määrää vähentävänä tekijänä otetaan huomioon tuettavasta toimenpiteestä aiheutuneet tulot. Tämä ei koske Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 65 artiklan 8 kohdan kolmannen alakohdan i alakohdan mukaista tukea. Tuloina ei pidetä kehittämishankkeessa tuen lisäksi käytettävää muuta julkista ja yksityistä rahoitusta, joka on ilmoitettu kehittämishanketta koskevassa suunnitelmassa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavasta toiminnasta sekä tuen enimmäismäärästä.

25 §

Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset

Kehittämishanketukea voidaan myöntää kehittämistyöstä sekä koulutuksen ja tiedonvälityksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Yleishyödyllisten investointien kustannukset voivat sisältää myös rakentamisesta ja rakentamisen suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia. Maanhankintaa voidaan tukea ainoastaan rakennuksen ja sen maapohjan hankinnan yhteydessä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hyväksyttävistä kustannuksista.

Mitä 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään rakentamisinvestoinnista, sovelletaan myös yleishyödylliseen investointiin.

26 §

Teemahanke

Tukea teemahankkeeseen voidaan myöntää paikalliselle toimintaryhmälle 9 §:n 1 momentin 5—7 kohdassa tarkoitettuun toimintaan. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että paikallinen

toimintaryhmä laatii hankkeen yhteisen aihepiirin mukaisesti suunnitelman, jota se toteuttaa yhdessä hankkeeseen osallistuvien muiden toimijoiden kanssa. Toimintaryhmä kokoaa avoimen valintamenettelyn kautta yhteen alueellaan toteutettavia, 24 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja kehittämishankkeita tai mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja, joiden avulla teemaa koskevaa suunnitelmaa toteutetaan, sekä sovittaa yhteen niiden toteuttamisen. Sen estämättä, mitä 15 §:ssä tuen siirtämisen edellytyksistä säädetään, teemahankkeen tuki voidaan siirtää kokonaan. Muilta osin teemahankkeen tukemiseen sovelletaan, mitä kehittämishankkeen tukemisesta säädetään.

Teemahankkeen tukikelpoisiin kustannuksiin voi sisältyä 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden kokoamisesta, yhteistyöstä tai kokemusten vaihdosta aiheutuvia kustannuksia.

Tarkemmat säännökset teemahanketuella tuettavasta toiminnasta, tuen myöntämisen edellytyksistä ja hyväksyttävistä kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen.

Hanketukea voidaan myöntää vain toimenpiteeseen, joka on järjestetty hakijan tavanomaisesta toiminnasta erillisen hankkeen muotoon ja jonka kesto on enintään kolme vuotta tai erityisestä syystä enintään viisi vuotta.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää hankesuunnitelman ja että hankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä.

Jos valtion, kunnan ja Euroopan unionin varoista myönnetyn tai myönnettävän tuen lopullinen määrä tuettavan toimenpiteen tukikelpoisten kustannusten perusteella arvioiden jäisi valtioneuvoston asetuksella säädettävää vähimmäismäärää pienemmäksi, tukea ei myönnetä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1—4 momentissa säädettyjen edellytysten arvioinnissa käytettävistä perusteista.

30 §

Toimenpiteen toteutusaika

Yritystuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä lukuun ottamatta uuden yrityksen perustamista, joka on toteutettava kolmen vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos tämä on toimenpiteen toteutustavan tai yritystoiminnan luonteen kannalta perusteltua taikka jos tuen myöntämiseen käytettävät Euroopan unionin tai valtion rahoitusta koskevat rajoitukset sitä edellyttävät.

Kehittämishanketuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava 27 §:n 2 momentissa tarkoitettussa ajassa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräaikaa hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Määräajan pidentämiselle tulee olla hyväksyttävä syy, joka ei ole ollut tiedossa toteutusajasta päätettäessä. Määräaika voidaan jättää pidentämättä, jos varoja, joista tuki on myönnetty, tai muitakaan varoja ei ole käytettävissä tuen maksuun hyväksytyin määräajan jälkeen.

Määräaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Kehittämishankkeen toteutusaika voi kuitenkin kokonaisuudessaan olla enintään kuusi vuotta, jos kyseessä on Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiora-

HE 195/2016 vp

hastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 d) ja e) kohdan mukainen tuki.

Tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan pidentämisen edellytyksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2016

Pääministerin estyneenä ollessa, kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 8 §:n 3 momentti ja 67 §,
muutetaan 5 §:n 24 ja 30 kohta sekä 15, 18, 24—27 ja 30 §,
sellaisina kuin niistä ovat 15, 26 ja 30 § osaksi laissa 1176/2014 ja 24 § laissa 1176/2014,
sekä
lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1176/2014, uusi 31 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

24) *viljelijällä* Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 2 §:n 10 kohdassa tarkoitettua viljelijää;

24) *viljelijällä* Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 2 §:n 11 kohdassa tarkoitettua viljelijää;

30) *maaseudun innovaatioryhmällä* usean eri julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen yhteisön ryhmää, jolla on toimintasuunnitelma ja jonka tehtävänä on yhteisellä toiminnallaan edistää maa- tai metsätaloutta koskevaan tutkimukseen perustuvien uusien toimintatapojen luomista ja niiden käyttöönottoa sekä innovaatioiden ja muiden uudistusten kehittämistä maa- ja metsätaloudessa sekä maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksessa, markkinoille saattamisessa ja kaupantämisessä; edellä mainittujen lisäksi innovaatioryhmään voi kuulua myös elinkeinoa harjoittavia luonnollisia henkilöitä.

30) *maaseudun innovaatioryhmällä* usean eri julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen yhteisön ryhmää, jolla on toimintasuunnitelma ja jonka tehtävänä on yhteisellä toiminnallaan edistää maa- tai metsätaloutta koskevaan tutkimukseen perustuvien uusien toimintatapojen luomista ja niiden käyttöönottoa sekä innovaatioiden ja muiden uudistusten kehittämistä maa- ja metsätaloudessa sekä maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksessa, markkinoille saattamisessa ja kaupantämisessä; edellä mainittujen lisäksi innovaatioryhmään voi kuulua myös elinkeinoa harjoittavia luonnollisia henkilöitä;

31) *pilottihankkeella* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainittua pilottihanketta.

HE 195/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Tuen saaja

Tuen saajan taikka julkisoikeudelliseen yhteisöön kuuluvan, tuetun toimenpiteen vastuullisen toteuttajan toimialan on liityttävä tuettavaan toimintaan.

15 §

Tuen siirtäminen toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tukea voidaan osaksi siirtää toiselle käytettäväksi tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on tällöin, että tuen siirtäminen on tuettavan toimenpiteen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvat tahot täyttävät kyseisen tuen saajaa koskevat edellytykset. Lisäksi edellytyksenä on, että tuen saaja varmistaa muiden toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvien kanssa laadittavien sopimuksin tuen myöntämiselle ja maksamiselle asetettujen edellytysten täyttämisen sekä tuen ehtojen noudattamisen mukaan lukien mahdollinen tuen ja muun julkisen rahoituksen takaisinmaksu korkoineen ja hallinnollisine seuraamusmaksuineen sekä viranomaisen oikeuden tarkastaa siirron saajan toimintaa vastaavalla tavalla kuin tuen saajan toimintaa. Tuen saaja vastaa kuitenkin edellytysten täyttämisestä ja ehtojen noudattamisesta sekä, jos tuki peritään takaisin, tuen takaisinmaksusta tuen myöntävään viranomaiseen nähden.

Kehittämishanketta koskevasta tuesta on siirron jälkeenkin jäätävä hakijan omaan käyttöön merkittävä osa.

Mitä 1 momentissa säädetään mahdollisuudesta siirtää tuki toiselle, ei koske yrityksen perustamiseen myönnettyä tukea, jollei kysymys ole luonnollisena henkilönä harjoitetun toiminnan yhtiöittämisestä tai tuensaa-jayhteisön yhteisömuodon muuttamisesta. Edellytyksenä on, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa yhtiön täyttävän 16 ja

8 §

Tuen saaja

(kumotaan)

15 §

Tuen siirtäminen toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tukea voidaan osaksi siirtää toiselle käytettäväksi tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on tällöin, että tuen siirtäminen on tuettavan toimenpiteen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvat tahot täyttävät kyseisen tuen saajaa koskevat edellytykset. Lisäksi edellytyksenä on, että tuen saaja varmistaa muiden toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvien kanssa laadittavien sopimuksin tuen myöntämiselle ja maksamiselle asetettujen edellytysten täyttämisen sekä tuen ehtojen noudattamisen mukaan lukien mahdollinen tuen ja muun julkisen rahoituksen takaisinmaksu korkoineen ja hallinnollisine seuraamusmaksuineen sekä viranomaisen oikeuden tarkastaa siirron saajan toimintaa vastaavalla tavalla kuin tuen saajan toimintaa. Tuen saaja vastaa kuitenkin edellytysten täyttämisestä ja ehtojen noudattamisesta sekä, jos tuki peritään takaisin, tuen takaisinmaksusta tuen myöntävään viranomaiseen nähden.

Kehittämishanketta koskevasta tuesta on siirron jälkeenkin jäätävä hakijan omaan käyttöön merkittävä osa.

Mitä 1 momentissa säädetään mahdollisuudesta siirtää tuki toiselle, ei koske yrityksen perustamiseen myönnettyä tukea, paitsi jos:

1) kysymys on luonnollisena henkilönä harjoitetun toiminnan yhtiöittämisestä tai tuensaa-jayhteisön yhteisömuodon muuttamisesta;

2) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa yhtiön täyttävän 16 ja 17 §:ssä sekä

Voimassa oleva laki

17 §:ssä sekä 19 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetty edellytykset ja että yhtiö jatkaa 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun liiketoimintasuunnitelman toteuttamista.

Tuen siirrolla ei tarkoiteta hakijan suorittamaa hankintaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tuen siirtämisen edellytyksistä ja menettelystä.

18 §

Yritystuen saajaa koskevat edellytykset

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on toimipaikka Suomessa, ja jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, ohjelman soveltamisalueella. Yhteisömuotoisen yrityksen kotipaikan tulee sijaita Euroopan unionin alueella.

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan ja jolla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yritys esittää selvitykset taloudellisesta asemastaan sekä riittävästä ammattitaidosta.

Tuettavan toiminnan on annettava pääasiallinen toimeentulo ainakin yhdelle yrityksessä toimivalle yrittäjälle tai työntekijälle. Pääasiallinen toimineentulo voi muodostua myös hakijan harjoittamasta alkutuotannosta ja sen yhteydessä harjoittamasta yhden tai useamman muun tuotannonalan yritystoiminnasta.

Myönnettäessä yritystukea yhteisömuotoiselle maatalousyritykselle tai mikroyritykselle tuen myöntämisen edellytyksenä on, että määräysvalta yhteisössä on yhdellä tai useammalla luonnollisella henkilöllä, joka täyttää tuen saajan ikää ja ammattitaitoa sekä maatalousyrityksen osalta maatalouden harjoittamista koskevat edellytykset.

Ehdotus

20 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetty edellytykset; ja

3) yhtiö jatkaa 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun liiketoimintasuunnitelman toteuttamista.

Tuen siirrolla ei tarkoiteta hakijan suorittamaa hankintaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen siirtämisen edellytyksistä ja menettelystä.

18 §

Yritystuen saajaa koskevat edellytykset.

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on toimipaikka Suomessa, ja jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, ohjelman soveltamisalueella. *Edellytyksenä on lisäksi, että yhteisömuotoisen yrityksen kotipaikka sijaitsee Euroopan unionin alueella.*

Yritystukea voidaan myöntää yritykselle, jolla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan ja jolla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yritys esittää selvitykset taloudellisesta asemastaan sekä riittävästä ammattitaidosta.

Tuettavan toiminnan on viimeistään tuettavan toimenpiteen toteuttamisen jälkeen annettava pääasiallinen toimeentulo ainakin yhdelle yrityksessä toimivalle yrittäjälle tai työntekijälle. *Tämän vaatimuksen katsotaan täytyvän, jos tuettava toiminta työllistää ainakin yhden yrittäjän tai työntekijän tukea saavan yrityksen omistavassa yrityksessä. Vaatimuksen katsotaan lisäksi täytyvän, jos työntekijöiden työjaksot yhteenlaskettuna vastaavat yhtä henkilötyövuotta.* Pääasiallinen toimeentulo voi muodostua hakijan harjoittamasta alkutuotannosta ja sen yhteydessä harjoittamasta yhden tai useamman muun tuotannonalan yritystoiminnasta tai monialayrittäjyydestä.

Myönnettäessä yritystukea yhteisömuotoiselle maatalousyritykselle tai mikroyritykselle tuen myöntämisen edellytyksenä on, että määräysvalta yhteisössä on yhdellä tai useammalla luonnollisella henkilöllä, joka täyttää tuen saajan ikää ja ammattitaitoa sekä maatalousyrityksen osalta maatalouden harjoittamista koskevat edellytykset.

HE 195/2016 vp

Voimassa oleva laki

Tarkemmat säännökset yrityksen riittävää ammattitaitoa, taloudellista asemaa ja kannattavuutta sekä määräysvaltaa arvioitaessa käytettävistä perusteista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Kehittämishankkeeseen sisältyvät toimenpiteet

Tuettava kehittämishanke voi sisältää:

- 1) toimenpiteitä tuen kohteena olevan alueen asukkaiden elinolojen ja viihtyvyyden parantamiseksi;
- 2) toimenpiteitä alueen elinkeinotoiminnan yleiseksi edistämiseksi;
- 3) toimenpiteitä alueen yritysten perustamisen ja toimintaedellytysten selvittämiseksi ja helpottamiseksi;
- 4) tiedonvälityksen sekä muun koulutuksen kuin tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen suunnittelua ja järjestämistä;
- 5) toimenpiteitä yhteistyön lisäämiseksi maatalousalan, ruokaketjun ja metsätalouden toimijoiden sekä muiden maaseudun kehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi jo toimivien ja toimintaa aloittavien tahojen välillä;
- 6) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja.

Muuta kuin 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettua toimintaa sisältävään kehittämishankkeeseen ei voi sisältyä investointeja lukuun ottamatta 6 kohdassa tarkoitettuja yleishyödyllisiä investointeja. Investointina

Ehdotus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yrityksen riittävää ammattitaitoa, taloudellista asemaa ja kannattavuutta sekä määräysvaltaa arvioitaessa käytettävistä perusteista ja 3 momentissa tarkoitettua toimeentulo- ja työllistävyysvaatimuksesta.

24 §

Kehittämishankkeeseen sisältyvät toimenpiteet

Tuettava kehittämishanke voi sisältää:

- 1) toimenpiteitä tuen kohteena olevan alueen asukkaiden elinolojen ja viihtyvyyden parantamiseksi;
- 2) toimenpiteitä alueen elinkeinotoiminnan edistämiseksi;
- 3) toimenpiteitä alueen yritysten perustamisen ja toimintaedellytysten selvittämiseksi ja helpottamiseksi;
- 4) tiedonvälityksen sekä muun koulutuksen kuin tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen suunnittelua ja järjestämistä;
- 5) toimenpiteitä yhteistyön lisäämiseksi maatalousalan, ruokaketjun ja metsätalouden toimijoiden sekä muiden maaseudun kehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi jo toimivien ja toimintaa aloittavien tahojen välillä;
- 6) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja;
- 7) 2 ja 5 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tavoitteita palveleviin pilottihankkeisiin liittyviä investointeja tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 25 artiklan ja tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen 702/2014 31 artiklan mukaisesti.

Kehittämishankkeisiin voi sisältyä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja yleishyödyllisiä investointeja. Edellä 1 momentin 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitettuun kehittämishankkeeseen voi sisältyä muitakin kuin yleishyödyllisiä

Voimassa oleva laki

ei pidetä pienhankintaa. Yleishyödyllisenä ei pidetä investointia, jonka hyöty suoraan kohdistuu kilpailtuun elinkeinoalaan.

Kehittämishanketuen määrää vähentävänä tekijänä otetaan huomioon tuettavasta toimenpiteestä aiheutuneet tulot. Tuloina ei pidetä kehittämishankkeessa tuen lisäksi käytettävää muuta julkista ja yksityistä rahoitusta, joka on ilmoitettu kehittämishanketta koskevassa suunnitelmassa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavasta toiminnasta sekä tuen enimmäismäärästä.

25 §

Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset

Kehittämishanketukea voidaan myöntää kehittämistyöstä sekä koulutuksen ja tiedonvälityksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. *Kehittämishankkeeseen voidaan sisällyttää myös sen suunnittelusta aiheutuvat kustannukset.*

Yleishyödyllisten investointien kustannukset voivat sisältää myös rakentamisesta ja rakentamisen suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia. Maanhankintaa voidaan tukea ainoastaan rakennuksen ja sen maapohjan hankinnan yhteydessä.

Tarkemmat säännökset hyväksyttävistä kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Mitä 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään rakentamisinvestoinnista, sovelletaan myös yleishyödylliseen investointiin.

Ehdotus

siä investointeja. Investointina ei pidetä pienhankintaa. Yleishyödyllisenä ei pidetä investointia, jonka hyöty suoraan kohdistuu kilpailtuun elinkeinoalaan.

Kehittämishanketuen määrää vähentävänä tekijänä otetaan huomioon tuettavasta toimenpiteestä aiheutuneet tulot. Tämä ei koske Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 65 artiklan 8 kohdan kolmannen alakohdan i alakohdan mukaista tukea. Tuloina ei pidetä kehittämishankkeessa tuen lisäksi käytettävää muuta julkista ja yksityistä rahoitusta, joka on ilmoitettu kehittämishanketta koskevassa suunnitelmassa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavasta toiminnasta sekä tuen enimmäismäärästä.

25 §

Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset

Kehittämishanketukea voidaan myöntää kehittämistyöstä sekä koulutuksen ja tiedonvälityksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Yleishyödyllisten investointien kustannukset voivat sisältää myös rakentamisesta ja rakentamisen suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia. Maanhankintaa voidaan tukea ainoastaan rakennuksen ja sen maapohjan hankinnan yhteydessä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hyväksyttävistä kustannuksista.

Mitä 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään rakentamisinvestoinnista, sovelletaan myös yleishyödylliseen investointiin.

26 §

Teemahanke

Tukea teemahankkeeseen voidaan myöntää paikalliselle toimintaryhmälle 9 §:n 1 momentin 5—7 kohdassa tarkoitettuun toimintaan. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että paikallinen toimintaryhmä laatii hankkeen yhteisen aihepiirin mukaisesti suunnitelman, jota se toteuttaa yhdessä hankkeeseen osallistuvien muiden toimijoiden kanssa. Toimintaryhmä kokoaa avoimen valintamettelyn kautta yhteen alueellaan toteutettavia, 24 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja kehittämishankkeita tai mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja, joiden avulla teemaa koskevaa suunnitelmaa toteutetaan, sekä sovittaa yhteen niiden toteuttamisen. Sen estämättä, mitä 15 §:ssä tuen siirtämisen edellytyksistä säädetään, teemahankkeen tuki voidaan siirtää kokonaan. Muilta osin teemahankkeen tukemiseen sovelletaan, mitä kehittämishankkeen tukemisesta säädetään.

Teemahankkeen tukikelpoisiin kustannuksiin voi *erityisestä* syystä sisältyä 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden kokoamisesta, yhteistyöstä tai kokemusten vaihdosta aiheutuvia kustannuksia.

Tarkemmat säännökset teemahanketuella tuettavasta toiminnasta, tuen myöntämisen edellytyksistä ja hyväksyttävistä kustannuksista sekä 2 momentissa tarkoitettua *erityisestä* syystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen.

Hanketukea voidaan myöntää vain toimenpiteeseen, joka on järjestetty hakijan tavanomaisesta toiminnasta erillisen hankkeen muotoon ja jonka kesto on enintään kolme vuotta tai erityisestä syystä enintään viisi

26 §

Teemahanke

Tukea teemahankkeeseen voidaan myöntää paikalliselle toimintaryhmälle 9 §:n 1 momentin 5—7 kohdassa tarkoitettuun toimintaan. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että paikallinen toimintaryhmä laatii hankkeen yhteisen aihepiirin mukaisesti suunnitelman, jota se toteuttaa yhdessä hankkeeseen osallistuvien muiden toimijoiden kanssa. Toimintaryhmä kokoaa avoimen valintamettelyn kautta yhteen alueellaan toteutettavia, 24 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja kehittämishankkeita tai mainitussa lainkohdassa tarkoitettuja tavoitteita palvelevia yleishyödyllisiä investointeja, joiden avulla teemaa koskevaa suunnitelmaa toteutetaan, sekä sovittaa yhteen niiden toteuttamisen. Sen estämättä, mitä 15 §:ssä tuen siirtämisen edellytyksistä säädetään, teemahankkeen tuki voidaan siirtää kokonaan. Muilta osin teemahankkeen tukemiseen sovelletaan, mitä kehittämishankkeen tukemisesta säädetään.

Teemahankkeen tukikelpoisiin kustannuksiin voi sisältyä 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden kokoamisesta, yhteistyöstä tai kokemusten vaihdosta aiheutuvia kustannuksia.

Tarkemmat säännökset teemahanketuella tuettavasta toiminnasta, tuen myöntämisen edellytyksistä ja hyväksyttävistä kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset

Kehittämishanketuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen.

Hanketukea voidaan myöntää vain toimenpiteeseen, joka on järjestetty hakijan tavanomaisesta toiminnasta erillisen hankkeen muotoon ja jonka kesto on enintään kolme vuotta tai erityisestä syystä enintään viisi

Voimassa oleva laki

vuotta.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää hankesuunnitelman ja että hankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä.

Jos tuen lopullinen määrä tuettavan toimenpiteen tukikelpoisten kustannusten perusteella arvioiden jäisi valtioneuvoston asetuksella säädettävää vähimmäismäärä pienemmäksi, tukea ei myönnetä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1—4 momentissa säädettyjen edellytysten arvioinnissa käytettävistä perusteista.

30 §

Toimenpiteen toteutusaika

Yritystuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä lukuun ottamatta uuden yrityksen perustamista, joka on toteutettava kolmen vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos tämä on toimenpiteen toteutustavan tai yritystoiminnan luonteen kannalta perusteltua taikka jos tuen myöntämiseen käytettävät Euroopan unionin tai valtion rahoitusta koskevat rajoitukset sitä edellyttävät.

Kehittämishanketuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava 27 §:n 2 momentissa tarkoitetussa ajassa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräaika hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Määräajan pidentämiselle tulee olla hyväksyttävä syy, joka ei ole ollut tiedossa toteutusajasta päätettäessä. Määräaika voidaan jättää pidentämättä, jos varoja, joista tuki on myönnetty, tai muitakaan varoja ei ole käytettävissä tuen maksumon hyväksytyt määräajan jälkeen.

Määräaika voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Kehittämishankkeen toteutusaika voi kuitenkin kokonaisuudessaan olla enintään kuusi vuotta.

Ehdotus

vuotta.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää hankesuunnitelman ja että hankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä.

Jos valtion, kunnan ja Euroopan unionin varoista myönnetyn tai myönnettävän tuen lopullinen määrä tuettavan toimenpiteen tukikelpoisten kustannusten perusteella arvioiden jäisi valtioneuvoston asetuksella säädettävää vähimmäismäärää pienemmäksi, tukea ei myönnetä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1—4 momentissa säädettyjen edellytysten arvioinnissa käytettävistä perusteista.

30 §

Toimenpiteen toteutusaika

Yritystuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä lukuun ottamatta uuden yrityksen perustamista, joka on toteutettava kolmen vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos tämä on toimenpiteen toteutustavan tai yritystoiminnan luonteen kannalta perusteltua taikka jos tuen myöntämiseen käytettävät Euroopan unionin tai valtion rahoitusta koskevat rajoitukset sitä edellyttävät.

Kehittämishanketuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava 27 §:n 2 momentissa tarkoitetussa ajassa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräaika hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Määräajan pidentämiselle tulee olla hyväksyttävä syy, joka ei ole ollut tiedossa toteutusajasta päätettäessä. Määräaika voidaan jättää pidentämättä, jos varoja, joista tuki on myönnetty, tai muitakaan varoja ei ole käytettävissä tuen maksumon hyväksytyt määräajan jälkeen.

Määräaika voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Kehittämishankkeen toteutusaika voi kuitenkin kokonaisuudessaan olla enintään kuusi vuotta, jos kyseessä on Euroopan aluekehitysrahasto,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan pidentämisen edellytyksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 d) ja e) kohdan mukainen tuki.

Tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan pidentämisen edellytyksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

67 §

(kumotaan)

Maaseudun innovaatioryhmän toimintarahat

Toimintarahaa voidaan myöntää vain sellaiselle maaseudun innovaatioryhmälle, jonka maa- ja metsätalousministeriö on hallinnointilain 8 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti erikseen hyväksynyt.

Toimintaraha myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi suunnitelman toimeenpanosta aiheutuviin hyväksyttäviin kustannuksiin. Toimintarahan myöntää ja maksaa hakemuksesta Maaseutuvirasto, joka myös päättää toimintarahan takaisinperinnästä.

Toimintaraha myönnetään yhdelle innovaatioryhmään kuuluvista yhteisöistä, joka sopimuksen perusteella toimii muiden ryhmään kuuluvien yhteisöjen ja henkilöiden puolesta ja vastaa ryhmän saamasta toimintarahasta.

Muilta osin toimintarahaan sovelletaan, mitä 66 §:ssä säädetään. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset innovaatioryhmistä, joille rahoitusta voidaan myöntää, sekä toimintarahan myöntämisen edellytyksistä, määrästä ja sillä korvattavista kustannuksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .
